

## CHE-Salon 12 januari over Integraal leiderschap

Onze gast jurist Josine van der Brug ging met ons in gesprek over integraal adviseren in het juridische speelveld en over je eigen weg zoeken als integraal leider. Ze nam ons mee in haar verhaal over de botsingen tussen haarzelf en de juridische wereld zoals discussies waarin mensen vinden er maar één juist antwoord is. Voor Josine is het juridische onderdeel van een grotere context. In haar werk



vertaalt ze de juridische werkelijkheid naar die bredere realiteit. Ze vertelde ook over haar persoonlijke ontwikkeling die werd beïnvloed door de geboorte van haar kinderen en het omgaan met overlijden en ziektes. Josine heeft een aantal belangrijke besluiten genomen in haar loopbaan zoals niet meer in dienst te zijn van een bedrijf maar ondernemer te worden. Op de zoektocht naar het integrale denken is ze o.a. geïnspireerd geraakt door Gabrielle

Bernstein. Gabrielle stelt steeds de vraag: word je gemotiveerd door Angst of door Liefde. Als je handelt vanuit Liefde is er alignment en als je naar die stem luistert, klopt het wat je doet. Innemen van een integraal perspectief betekent voor Josine ook: uitzoomen, benoemen van wat je ziet en ontdekken dat als je ergens aan een knop draait, dat invloed heeft op andere onderdelen. Haar nieuwe inzichten hebben ertoe geleid dat Josine meer uitsprekt naar klanten toe wat ze ziet, ze luistert en vraagt naar angsten en vervolgens maakt ze daar waar nodig de juridische vertaling. En dat wordt gewaardeerd! Lastig in het werk is dat niet alle collega's uitgaan van eenzelfde brede visie.

In de breakout-sessies stond daarom de volgende vraag centraal: **Is het mogelijk om anderen te inspireren tot een meer integrale en verruimde blik op de werkelijkheid?** Als dat kan, wat vraagt het dan van jou om hen daarin mee te nemen en hoe doe je dat dan? Als het antwoord nee is: wat is er dan nodig om meer integraliteit te realiseren?

Reacties: Je kunt niet iemand zomaar overhalen of overtuigen. Aansluiten op de ander is essentieel. Een veilige ruimte creëren en contact maken vanuit het 'niet-weten'. Luisteren en geïnteresseerde vragen stellen vanuit echte nieuwsgierigheid. Elkaar ont moeten en je eigen positie loslaten. Je eigen Zijnskwaliteit is leidend om openheid en vertrouwen te scheppen. Laten zien dat het anders kan door het te Zijn.

### **Wat was de betekenis van deze salon voor jou persoonlijk?**

Het niet weten en hoe ongelofelijk ik het vind om dat te leven. Radicaal jezelf zijn vanuit vertrouwen, in contact staan met wat je te geven hebt. Alleen al door je aanwezigheid (Presence) kun je ongelofelijk veel invloed hebben. Het voorleven en radicaal jezelf zijn, het aandurven om erin te gaan, maar ook kwetsbaar zijn. Ik realiseer me nog meer hoe belangrijk het is om me uit te spreken op een manier die verstaanbaar is voor de ander en vanuit het niet weten woorden te geven aan situaties waarin ik terecht kom. Belichamen wat ik vertel, zodat de ander het voelt. Dat gaat voorbij woorden en dat kun je eigenlijk ook niet uitleggen dat is een ervaring. Als je het ziet dan zie je het en dat is juist tegelijkertijd het ingewikkelde.

### **En voor de samenleving?**

- Hoe kunnen we integraal denken meegeven binnen het onderwijs (vanaf het moment dat een kind daar in haar/zijn ontwikkeling aan toe is). En past het huidige onderwijssysteem daarbij?

- Vragen stellen, luisteren, stoppen met al die meningen en in gesprek gaan met elkaar. Al die praatprogramma's ombouwen naar het 'niet-weten'. Dat vraagt enorme moed om dat vanuit innerlijke kracht in de samenleving te brengen.
- Het mag klein beginnen, zorgvuldig, uitrimpelen als een steen in de vijver om zo met vertrouwen de weg te vinden in de haarvaten. Vertrouwen hebben dat het wel gebeurt alleen al door wie we zijn.
- Ik ben ongeduldiger. Als ik kijk naar de samenleving wat er allemaal niet gezien wordt en de aannames die worden gedaan, wat zou ik dan kunnen doen? Een andere manier van praten is zo hard nodig. Als ik daaraan denk dan voel ik angst.
- Lead bij example. Het gewoon zelf doen zoals jij al doet. Er is een natuurlijke beweging die mijn rimpeling vergroot.